

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2012/13:15

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:15

Tisdagen den 11 december

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska
och finansiella frågor den 4 december 2012

Information och samråd inför extra möte i Europeiska unionens råd
för ekonomiska och finansiella frågor den 12 december 2012

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat och hälsar finansministern med medarbetare välkomna hit. Vi är på punkt 1 på föredragningslistan, Ekonomiska och finansiella frågor. Först har vi en återrapport från den 4 december.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M):

Herr ordförande! När det gäller återrapporten ska jag bara snabbt nämna att vi hade en diskussion om bankunionen på förra mötet. Det var lite andra frågor, till exempel om FTT, där vi gjorde ett skarpt inlägg, men kärnan i det blev en lång tour de table om bankunionen.

Vi blev inte det minsta mer överens då, utan nu är fokus på det här mötet. Jag svarar gärna på frågor om återrapporteringen, men i grund och botten var kärnan inte där. Vi gjorde en mycket stark svensk markering om bristerna i processerna kring FTT, vilket jag tycker att vi fick en del uppbackning för och åtminstone en viss förståelse från de andra länderna men inte mer än så.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den återrapporteringen.

Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M):

Nu ser det ut som att vi närmar oss ett beslutstillfälle för bankunionen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Man fick därför en stark känsla av att det åtminstone inte var den gången vi skulle göra upp detta. Nu har mötet tidigarelagts till kl. 14.00, och alla har rensat sina kalendrar så att det blir nattmangling. Jag tror att det har kommit ett starkt tryck från stats- och regeringscheferna som säger att de vill ha frågan löst före Europeiska rådet.

Det är inte givet att vi lyckas med det. Det ska man vara medveten om, för det är rätt mycket förhandlingsarbete kvar. Men jag tror att det är

det som är planen just nu. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det handlar om två delar. Dels är det en ny förordning om ECB som ska överta tillsynen av ett antal banker. Dels är det en förordning kring Europeiska bankmyndigheten, EBA. Det ena beslutet är med vetorätt, alltså om vi ska skapa en tillsynsmekanism hos ECB. Där är det enhällighet. Det andra beslutet om EBA är med kvalificerad majoritet. Det är det formella läget.

Vår hållning är att hålla ihop det här till ett paket, vilket inte är okomplicerat. I det ena fallet är det rådet som beslutar, men när det gäller EBA är det med medbestämmande från parlamentet. Om det till slut ska bli ett fungerande paket måste vi därför hitta lösningar som gör att vi håller ihop det på ett sätt som är acceptabelt för alla länder, inklusive Sverige.

Från svensk sida har vi satt upp tre huvudkrav för att kunna delta i eller acceptera en bankunion. Det första är att svenska banker och svenska skattebetalare inte ska stå för förlusterna för utländska banker. Det andra är att det ska finnas en möjlighet att ställa nationella krav på kapitaltäckning. Det tredje är att vi ska ha likvärdigt inflytande.

Om man tar det som utgångspunkt för var vi ska landa, måste man nog konstatera att vi på en punkt har gjort betydande framsteg, och det är kapitaltäckningen. Där är det till och med tillfredsställande. Vi har fått in referenser till CRD IV även på konsoliderad nivå, och vi har rätat ut de oklarheter som fanns. Det har alltså varit en påtaglig förbättring här, och vi uppfattar att vi i den delen i realiteten är hemma, vilket vi måste säga är bra.

Vi har försökt vara en konstruktiv partner i hela den här diskussionen och försökt jobba för att bankunionen ska bli så bra som möjligt för alla. Ett väldigt centralt kriterium har därför varit inflytande i ECB:s tillsynsmyndighet. Vi har nu behandlat det här ett par gånger, och den svenska hållningen har varit att de länder som är med ska ha lika beslutanderätt, samma rätt vid röstningar och samma legala status.

Ett första skäl är naturligtvis att vi principiellt tycker att det är så EU ska fungera; det ska finnas ett medlemskap, inte två sorters. Det andra skälet är att i skarpa och brutala lägen, när klockan är halv ett på natten och man har en och en halv timme på sig att dela en stor bank med kostnader på flera procent av bnp, då spelar det roll vem som bestämmer. I fredstid är det kanske inte alltid avgörande, för då kan man säkert jobba sig fram till kompromisser, men i skarpa lägen är det till slut någon som tar fram regelboken och säger att ja, det är så här vi fattar beslut. Därför måste man säkra att det finns ett skydd där.

Kommissionen har visserligen sagt i blåskriften, färdvägen, att det på sikt kan göras en fördragsändring som innebär att länderna likabehandlas, men det kommer inte att finnas acceptans för det nu. Det är inte realistiskt att tro att vi inom det nuvarande fördraget kan nå fram till en lösning som gör att det är lika inflytande. Det kan ha skett något i sista minuten som kan ändra den bedömningen, men regeringens bedömning i dag är att vi inte kommer att nå likainflytande inom beslutsmekanismerna i ECB.

Vi har inte heller klarhet när det gäller insättningsgaranti och krislösningsdirektiv. Om vi kopplar tillbaka till vad vi tidigare sade om att vi

ska ha säkerhet för svenska skattebetalare och svenska banker så har vi helt enkelt inte det i dag. När direktiven kommer på plats kan man tänka sig att den situationen ändras. Det får vi löpande värdera.

Det här gör, får man säga, att vår slutsats är att vi nu inte tar ställning till ett svenskt deltagande. Det är alltså ett nej till deltagande nu, och sedan får man förhålla sig till det när de andra frågetecknen har klargjorts. Det är inte så att Sverige nu kan gå med.

Detta för oss till frågeställningen om Sverige kan acceptera att de andra länderna går vidare med det här. Här är situationen inte okomplicerad, och det måste man komma ihåg. Det är i den meningen en värld som tittar på hur Europa klarar av detta beslutsfattande. Om den första förhandlingsinriktningen var att det skulle bli så bra att Sverige kunde gå med och vi fick det hela på plats, då är det inte uppfyllt. Då måste vi förskjuta förhandlingsinriktningen lite grann och säga att vi måste säkra att länderna som står utanför, utanförländerna, har ett tillräckligt skydd och en säkrad ställning.

Detta har i våra analyser kokat ned till röstningsreglerna för EBA, alltså hur man medlar vid konflikt och hur man fattar beslut i bankmyndigheten. Vi säger att för oss är villkoret att det är en dubbel majoritet. Det räcker alltså inte med en majoritet av euroländerna. Inte heller räcker det med en majoritet av utanförländerna. Det ska således vara majoritet i båda dessa grupper för att man aktivt ska kunna fatta beslut.

Här finns det lite olika hållningar. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vår uppfattning är att här finns förutsättningar att nå en kompromiss. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Kompromissen måste vara dubbel majoritet utan viktning i innanförgruppen och utanförgruppen.

Om vi får den röstningsregeln, beslutsregeln, anser vi att vi har säkrat att utanförländerna har, jag ska inte säga ett fullständigt skydd, det vore fel eftersom det är en förskjutning i arbetet där och ECB blir väldigt starkt, men vi har ett tillräckligt skydd för att vi ska kunna acceptera att de andra länderna får förutsättningar att gå vidare med den här förordningen och det här direktivet.

Sedan måste vi hitta former för beslutet som gör att båda besluten står sig, alltså att vi får en beslutsform som gör att vi nu inte går med och röstar för ECB-direktivet, vilket skulle innebära att det är beslutat, och sedan fastnar EBA-reglerna i Europaparlamentet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Beslutsformen måste vara sådan att båda besluten är garanterade. Sedan måste man hitta former för det.

Det förslag som i dag föreligger gällande EBA – det är viktigt att konstatera – är inte acceptabelt. Det förslag vi vill se är dubbel majoritet för länderna. När vi tydliga framsteg kring det tycker vi att vi kan rösta ja till detta, givet att beslutet hålls ihop till ett enda beslut.

Ska man göra en bedömning av ett framtida eventuellt deltagande i tillsynsmekanismen är det ett par saker som man ska framhålla. Det första är att det måste finnas någon möjlighet för utanförländer att delta på liknande villkor som euroländer. Det måste också finnas en klarhet om bankunionen med avvecklingsmekanismer, och det måste finnas en klarhet om krishantering och insättningsgarantier.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Ska man försöka göra en bedömning av vad detta betyder för Sverige vill jag säga att vi inte tror att det har någon avgörande betydelse, givet att Sverige har ett starkt banksystem. Men det understryker igen att vi är en liten, öppen ekonomi, där krav på banksystemet om ordning och reda och skärpta krav framöver som gör att vi känner oss trygga med det stora banksystem som vi har, givet att vi nu inte kan se förutsättningar att gå med i samarbetet, innebär att vi ändå klarar av att ha ett stabilt banksystem utan att det har avgörande effekter på bolåneräntor och annat. Men det bygger på att bankerna fortsatt sköter sig.

Anf. 5 TOMMY WAIDELICH (S):

Vad säger de svenska bankerna? Vill de att Sverige ska gå med?

I ett läge där Sverige skulle ställa sig utanför, finns det då – om bankerna väldigt gärna vill vara med – risk för att de flyttar sina huvudkontor?

Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är en mycket viktig frågeställning. Vi har haft vissa samtal med Bankföreningen, helt enkelt Thomas Östros, en inte helt obekant person.

Vår uppfattning har varit att de delar de utgångspunkter som vi har haft för arbetet. Jag tror nog att bankerna i grund och botten skulle tycka att det var bra om alla länder i Europa var med i ungefär samma system. Det tror jag inte att man ska sticka under stol med. Men jag tror också att de är väldigt angelägna om att kunna säga till sina kunder att svenska bankpengar inte kommer att bli en del av räddningsoperationer för utländska krisbanker.

Svenska banker lånar i dag billigare än många andra banker. Givet att vi håller på med en process mot skärpt kapitaltäckning och annat tror jag att vi har förutsättningar för det. I Tommy Waidelichs frågeställning ligger ju att det finns en potentiell risk i detta att Sverige nu väljer att inte vara med. Det beror naturligtvis på hur lång processen att stå utanför blir. Men det är klart att det finns en liten, potentiell källa till oro – det ska man inte sticka under stol med.

Vi ska naturligtvis informera Bankföreningen och inhämta deras synpunkter. Det är en sak att ha en förhandlingsinriktning och något annat att sedan hamna i ett beslutsstadium.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 7 TOMMY WAIDELICH (S):

Skulle det positiva för en bank alltså kunna vara att man slipper kapitaltäckningsreglerna, som är hårdare i Sverige?

Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det återstår att se vilka regler som det skulle vara för till exempel Nordea, som förmodligen är en både global systemviktig bank och en europeisk systemviktig bank. Jag är inte säker på att ECB kommer att vara mjukare än vad Finansinspektionen i Sverige är. Men det är klart att man skulle kunna spekulera i att det handlar om en mjukare hållning från deras sida. Det tror jag dock i sådana fall inte är till nackdel för Sverige,

för då tror jag att vår status som trygg banknation förbättras. Om det uppfattas så att man går med därför att man vill sänka sin trygghetsfaktor, om jag formulerar saken så, då tror jag närmast att det inte är en nackdel för Sverige.

Vi har inga klara svar på detta, och vi kommer inte att få några klara svar. Det beror delvis på hur länge man bedömer att det dröjer innan Sverige går med. Bedömer man att detta är saker som klaras ut på sex, nio eller tolv månader, då är det nog ingen avgörande sak. Men om man bedömer att det handlar om att nästan alla andra länder går med och att Sverige kanske står utanför under mycket lång tid, då får vi följa detta. Det kommer vi löpande att få pröva, helt enkelt. Det vi säger nu är att vi inte ser förutsättningar för att gå med.

Anf. 9 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack för föredragningen!

Jag har inte någon avvikande mening beträffande det upplägg som finansministern har redovisat. Däremot har jag ett antal frågor.

Den ena frågan gäller de frågetecken som finns och som ni ska försöka lösa. Du sade på slutet att det kunde tänkas ta upp till tolv månader. Men det går väl inte ihop med att det ska börja gälla den 1 juli nästa år? Det finns väl en deadline när frågetecknen måste vara uträddade, om jag har förstått det rätt?

Sedan har jag något som mest är en liten fundering. När du tidigare har redogjort för detta har det i stort sett varit Sverige och Storbritannien som har trillskats lite, om man uttrycker det så. Nu läste du upp flera länder som inte kommer att gå med från starten, vilket förvånar mig. Vad är anledningen till att det blivit ett sådant jag ska inte säga bortfall eftersom jag inte tycker att vi ska vara med i bankunionen, men att så många väljer att inte gå med från och med nu?

Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag ber om ursäkt för att jag inte var så tydlig som man kan vara.

De frågetecken som vi måste förhålla oss till – insättningsgarantin, krislösningsdirektivet, en eventuell finansieringsmekanism som man ibland kallar backstop, som på svenska heter backspärr, lite oklart vad det skulle ha för mening – har vi ingen klarhet i förrän de direktiven är behandlade i råd och parlament, och det kommer att dröja kanske sex till tolv månader.

Det vi kommer att ha klarhet kring i morgon är hur inflytandereglerna ser ut. De är mer varaktiga. Det finns inte förutsättningar att få någon snabb fördragsändring. Det finns alldeles för många länder som helt enkelt inte vill se en sådan process.

Det gör att vi kommer över till den andra frågan. När Polen, Sverige och Danmark har talat om detta och förhandlat om det, med vad vi uppfattar som en konstruktiv utgångspunkt, har inflytandefrågorna varit en central del. Vi har velat åstadkomma en likabehandling – inom eller med en fördragsändring.

Det kan ske någon typ av mirakel tills i morgon – man ska inte utesluta det, och då får vi väl kalla till ett nytt EU-nämndsmöte och förhålla oss till hur det är – men min och regeringens bedömning i dag är att inflytandereglerna inte kommer att vara tillfredsställande. >>> **Hemlig**

enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<< Vi har inte haft kontakt med alla av dem, och därför säger jag detta med reservationer. Det är säkert komplicerade interna beslutsprocesser även hos dem.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 11 BO BERNHARDSSON (S):

Herr ordförande! Jag ska börja med att tacka för föredragningen. Jag har inte så många frågor kvar av dem som jag hade tänkt ställa. Jag har fått svar på det mesta.

Vi kan väl konstatera att det naturligtvis är ett bakslag att vi inte har kommit fram när det gäller inflytandefrågorna, eftersom Sverige har velat vara en konstruktiv part och ska vara det. Men vi har inte kommit fram på den punkten, som har varit en av de viktigare. Sedan återstår det ytterligare andra innan vi kan sammanfatta och ta ställning till hela bankunionen, nämligen detta med finansieringsfrågor och olika fonder. Vi har inte kommit fram, och det är beklagligt.

Man kan säga att det, som det ser ut nu, inte ökar sannolikheten för att vi ska gå med i bankunionen. Å andra sidan är det naturligtvis som finansministern säger, att man måste följa utvecklingen noga och se hur det kommer att utformas närmare och vilka följder det får på de finansiella marknaderna, bland annat i Sverige. Det är självklart. Men det är ett bakslag – givetvis.

När det gäller kapitalkraven har vi kommit framåt. ECB ska kunna ställa högre kapitalkrav i enskilda länder, som det nu är sagt. Men det bör inte vara något problem för oss, eftersom vi vill ha möjlighet att ställa högre krav.

En fråga som jag inte tror att finansministern berörde var om man har kommit fram när det gäller brandväggsdiskussionen, det vill säga att man ska skilja penningpolitiken från tillsynsmekanismen och tillsynsverksamheten. Jag skulle gärna vilja höra några kommentarer om detta.

Det vi nu ska ta ställning till är inte om vi ska gå med i bankunionen – jag säger det en gång till – utan om vi ska låta de andra länderna gå vidare och ta ett första steg mot en bankunion. Där är det väl så att vi delar det upplägg som finansministern har beskrivit. Jag uppfattar det så att det inte är alldeles självklart att vi ska säga ja till att man går vidare utan det beror lite på hur det här med röstningsförfarandet och inflytandet i EBA faller ut.

Vi har ingen avvikande mening utan kan ställa oss bakom det upplägg som har redovisats. Jag skulle dock gärna vilja ha några kommentarer till detta med brandväggen.

Anf. 12 JACOB JOHNSON (V):

Vänsterpartiets åsikt är att Sverige inte ska delta i bankunionen vare sig nu eller framöver. Även om det är framför allt euroländerna som startar bankunionen kommer det att påverka övriga länder, även de länder som inte deltar. Det finns ett alltför stort inslag av överstatlighet i lösningen. Jag kommer därför antagligen att anmäla avvikande mening på slutet.

Jag har en fråga till finansministern om processen. Som jag uppfattar regeringens hållning är det egentligen ett nej till föreliggande förslag.

Samtidigt säger finansministern att det är ett beslutstillfälle och att det blir nattmangling. Förslaget kommer alltså antagligen, enligt finansministerns bedömning, att ändras på vägen.

För det första: Kommer regeringen att lägga in veto mot det föreliggande förslaget?

För det andra: Återkommer regeringen till EU-nämnden under nattmanglingen för att förankra ett reviderat förslag?

Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (M):

Bo Bernhardsson drar slutsatsen att vi inte har nått så långt i inflytande-frågorna som vi hade önskat och som vi har eftersträvat. Så är det, och det är en del av problembilden. Sedan har vi ytterligare ett antal oklarheter. Man kan inte säga att det är likabehandling mellan utanförländer och euroländer.

Det är också sant att vi för ett slutgiltigt svenskt ställningstagande om bankunionen måste följa utvecklingen, detta för att, som Bo Bernhardsson påpekar, se hur det fungerar i praktiken. Hur fungerar det att vara utanför, och hur behandlas de icke-euroländer som är med i bankunionen? Det är svårt att bedöma när man känner sig trygg med att det fungerar på ett tillfredsställande sätt. Det är bara utvecklingen som kan visa det.

Det andra är att vi naturligtvis måste följa utvecklingen och se vilka konsekvenser det får för Sverige. Vad innebär det i bedömningen av risker och kostnader för svenska banker att finansiera sig? Om det dyker upp den typ av frågeställningar att vi riskerar att få banker som i sådana fall lämnar Sverige är det naturligtvis besvärligt.

Vi måste följa utvecklingen. Vi fattar precis det beslut som Bo Bernhardsson beskrev. Vi säger alltså att Sverige inte nu anser att tillräckligt mycket har uppnåtts för att vi ska kunna bli medlemmar, men vi uppfattar att vi kan ge de andra länderna klartecken att gå vidare, om det är så att röstningsreglerna kring EBA landar med dubbla enkla majoriteter i utanförländerna och euro- och bankunionsländerna.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Men det finns inte, enligt vår uppfattning, i dag en klar brandvägg mellan penningpolitik och tillsyn.

Om jag då tar Jacob Johnsons frågeställning: Vad ska Sverige rösta ja till? Jag tycker att vi kan vara relativt klara över ett par punkter. Det är inte sannolikt att vi når ett likainflytande. Det kravet, som vi har ställt, kommer, som vi bedömer läget nu, inte att uppfyllas. Det blir tungt vägande när vi ska bedöma huruvida Sverige ska gå med.

Det andra som gör att vi anser, som jag nämnde och som Bo Bernhardsson nämnde, att man kan låta de andra länderna gå vidare är när vi säkrar tillräckligt skydd och säkerhet för länderna utanför. Och då handlar det om EBA-reglerna, att röstningsreglerna är sådana att det krävs majoritet bland utanför- och innanförländer och att vi på det sättet har säkrat ett visst mått av trygghet för det svenska systemet.

Då röstar vi ja om EBA-regeln är klar, och det kommer vi inte att återkomma till nämnden med. Skulle vi landa i slutsatsen att EU röstar ja och allting har ändrats så att eventuellt Sverige ska pröva om vi ska vara med – ja, det är inte så akut att vi måste avgöra det på Ekofinmötet, utan

det kan vi i så fall återkomma till i god ordning i andra former. Det är en senare frågeställning.

Vi skulle kunna rösta ja till förordningarna om de kopplas ihop och EBA-regeln är tillräcklig. Sedan väger det andra, frågan om inflytande, tyngre när vi ska förhålla oss till vad Sverige ska göra. Det är, som sagt, inte akut att avgöra under Ekofinmötet.

Anf. 14 JACOB JOHNSON (V):

Bara för att repetera så att jag förstår: Om Sverige inte får stöd för så kallad dubbel majoritet i EBA kommer Sverige att lägga in veto mot förslaget.

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja, då kommer vi att lägga in vårt veto mot ECB. Det är där vi har enhälligheten. EBA är kvalificerad majoritet – där kan vi bli nedröstade. Men vi kommer inte att acceptera beslutet om ECB om det inte är tillfredsställande vad gäller EBA. Det är två beslut, ECB och EBA. Förutsättningen för att vi ska acceptera ECB-beslutet, där vi har enhällighet, är att EBA-reglerna är tillräckliga.

Anf. 16 STAFFAN DANIELSSON (C):

Centerpartiet står helt och fullt bakom finansministerns bedömningar i den här frågan. Jag måste säga att jag tycker att finansministern besitter en betydande grad av pedagogisk förmåga att klargöra de här svåra sammanhangen och positionerna. Tack för det!

Jag har ändå en liten fundering.

Det här med dubbel majoritet, att man inom samma beslutsförhandling har två församlingar, markerar möjligen att vi får ett inre EU och ett något mindre inre EU. Finns det något precedensfall här? Eller bryter man ny mark? Det låter ju lite nyskapande, i mina öron. Det är bara en fundering.

Alternativet full röststyrka för alla länder men enkel majoritet är alltså inte acceptabelt för Sverige. Vilka länder är det som kan tänka sig detta? Det låter hyggligt på papperet: full röststyrka och enkel majoritet. Det är min fråga, det nyskapande med dubbla majoriteter.

Anf. 17 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Tack för redogörelsen!

Det går väldigt snabbt allting, måste man säga, och det är djupt otillfredsställande av demokratiska skäl och möjligtvis också av funktionella skäl. Jag skulle bara vilja fråga – delvis har väl finansministern svarat på det, men det går som sagt var snabbt. För ett par veckor sedan sade finansministern att han skulle lägga in sitt veto, och nu är vi beredda att acceptera att de går före. Därför undrar jag lite grann vad som har hänt under resans gång.

Sedan förstår jag att ni har gjort bedömningen att inga svenska banker kommer att flytta eller byta ort och att den svenska finansmarknaden inte avsevärt kommer att påverkas. Är det riktigt?

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig säga till Staffan Danielsson att det är klart att vi ur allmän-europeisk synvinkel är i ett besvärligt läge. Det får man nog säga. Det här blir en ytterligare delning mellan euroländer och icke-euroländer. Man ska naturligtvis vara väldigt försiktig med att spekulera om vad det betyder, för det kan gå åt båda hållen. Det kan vara så att man därmed får en reaktion att många länder säger att vi nog ändå måste hålla ihop den här unionen, att vi måste få det att fungera. Det kan också vara så att man får ännu mer tryck i blåskrifterna, blåpapperen eller vad vi ska kalla dem, för att få kommissionen att gå vidare med skatter, eurobudget, euroutsnitt i Europaparlamentet och alla möjliga saker.

Ur svenskt perspektiv är det olyckligt. Det innebär en ökad delning av Europa på ett sätt som inte är bra.

Det är naturligtvis svårt att bedöma. Vi har inte i dag översikt över alla röstningsregler, men vår bedömning nu är att det här är ny mark. Det är första gången vi inför detta med dubbla majoriteter. Det finns ett skäl till att vi måste landa i en sådan. Där ska jag säga att vi har relativt goda förutsättningar att få förståelse för det hos Tyskland, England och många av de stora länderna, så det är inte bara en svensk position. Skälet är att ECB-länderna varje gång de har en gemensam position – det måste vi utgå ifrån att de har; ECB lägger fram ett förslag till hur vi exempelvis ska tillämpa kapitaltäckningsregler, då har ECB beslutat om det – automatiskt har kvalificerad majoritet i EBA. Då blir det ingen ytterligare diskussion. Det skulle vara en väldig maktförskjutning. Då har vi gått med på att skapa EBA och de andra myndigheterna på premissen att vi hade ett helt annat beslutssystem, och så skulle det på det sättet kraftigt förskjutas.

Det gör att svaret på Marie Granlunds fråga är att det inte är givet att Sverige röstar ja. Får vi inte tillfredsställande resultat på EBA-reglerna måste vi lägga ett veto. I så fall får man sammankalla ytterligare möten före jul och se om man kan hamra ut det. På den punkten är det inte någon ändrad position, utan jag uppfattar att jag har stöd i nämnden, och trots att detta naturligtvis är oerhört kontroversiellt – bara så att vi inte gör oss några illusioner om annat – och kommer att väcka ett jävla liv, om jag formulerar saken så, måste vi lägga in vetot. Vi kan inte acceptera att de går vidare med det här utan att vi har säkrat spärren för utanförländerna. Men, som sagt, i den meningen har vi alltså inte ändrat position.

Det som jag tycker har förskjutits i förhållande till förra mötet är att vi då fortfarande hade en rätt betydande förhoppning om att det skulle gå att antingen inom det här fördraget eller genom en teknisk fördragsändring rätta ut inflytandefrågorna. Då hade vi varit i sitsen att kapitaltäckningsreglerna, CRD, kanske skulle komma på plats, och det har vi lyckats med. Vi kanske hade haft ordning på inflytandefrågan, och vi kanske hade haft ordning på EBA-frågan. Ja, då hade det varit mer en öppen fråga om Sverige, när vi fick klarhet om insättningsgaranti och prismekanism, skulle överväga att gå med i bankunionen.

Nu är vi i det läget att eftersom inflytandet inte är tillfredsställande – det är relativt osannolikt att det löses i morgon – är vi i sitsen att det är nej för svensk del nu, men ja, ni kan gå vidare, men under förutsättning att EBA-reglerna är okej. Är inte EBA-reglerna okej är vi tillbaka i att Sverige måste säga: Tyvärr, vi beklagar detta, och vi gör det med insikt

om att det är en allvarlig situation, men vi måste rösta nej. Då får vi förmodligen återkomma med ett nytt möte nästa vecka.

Jag hoppas att jag har klargjort det.

När det gäller svensk finansmarknad vill jag säga att ja, det är den bedömning vi gör nu. Som jag sade får vi följa detta löpande och gemensamt förhålla oss till det. Om situationen ändras, att det har stora negativa skadeverkningar för svenska banker och svenskt finansiellt system, får vi naturligtvis ta under förnyat övervägande hur vi ska förhålla oss. Men i dag gör vi inte bedömningen att det har någon avgörande betydelse. Allting har så att säga ett pris. I dag har vi en styrka och en trygg-hamn-faktor som gör att vi rimligen bör kunna stå utanför detta.

Anf. 19 SUSANNA HABY (M):

När vi hade vårt första beredningsmöte med information om hela detta koncept, när vi var nere och förhandlade och Johanna Lybeck Lilja informerade oss, var det många andra frågor som var oklara, bland annat: Vad är det man ska ge tillsyn till? Vilka banker ska vara med? Vilka transaktioner ska vara med? Ska det vara terrorism, kriminalitet? Hur mycket av de här frågorna har man kunnat få in? Eller är det bara de övergripande, om kapitaltäckning och tillsyn, som är på tapeten och så får man diskutera det andra sedan?

Jag har också en fundering när det gäller internationella banker, som ju också finns i Europa. Vad kan man se för konsekvenser av hur de kommer att agera framöver och naturligtvis i slutändan också påverka medborgarna i Europa?

Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är inte första gången det här kommer upp i EU-nämnden, även om beslutsprocessen är väldigt snabb. Jag måste säga att ju längre vi kommer, desto mer säker känner jag mig på att vi har intagit rätt hållning tidigare, att vi är väldigt skeptiska och att vi inte vill ingå i en bankunion. I det avseendet kan man välkomna regeringens inställning nu. Men även om ett mirakel skulle hända vill vi inte gå med i en bankunion under de förutsättningar som regeringen har lyft fram här i dag.

Vad gäller att acceptera en bankunion över huvud taget och bemyndiga övriga länder att skapa överstatligheten tycker jag inte att vi kan gå med på regeringens inställning, att om vi bara ändrar EBA-reglerna lite grann kan vi acceptera det. Vi nöjer oss inte med ett visst mått av trygghet, utan vi nöjer oss enbart om vi får ett fullt mått av trygghet. Det har finansministern inte beskrivit att vi kan få, och så har jag inte heller tolkat det utifrån den förhandling som sker i dessa frågor.

Av den anledningen anmäler jag avvikande mening gentemot regeringen.

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M):

Susanna Haby frågar vad vi fått för klarhet i alla de andra frågorna, vilka banker som ska ingå, vilka transaktioner och under vilka former. Det är fortfarande en svår fråga att hamra ut, var man ska dra gränsen. För svensk del ligger beloppsgränser och sådant just nu på en nivå att det i praktiken skulle omfatta inte bara de fyra stora utan också SBAB och en lång rad andra finansiella institutioner.

Det här är en öppen fråga mellan euroländerna >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det kommer att vara en av de frågor som man får hamra under kvällen. Är det någonting vi är bra på som politiker och förhandlare är det att hitta om det ska vara 50, 75 eller 100. Då kommer man till slut att landa någonstans. Det är en klassisk förhandling, så det tror jag att man kommer att lösa.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Ordningen blir att banker som har sitt huvudkontor i länder med bankunion tillses av dem. Våra banker, som är dotterbolag, filialer, i andra länder som är medlemmar av dem hamnar under den tillsynen.

Var det tvärtom?

Anf. 22 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

De fyra stora svenska bankerna har sitt moderbolag, sitt säte, i Sverige. Det betyder att vi och svenska Finansinspektionen är hemlandsmyndighet för dem och alltså bestämmer det övergripande på konsoliderad nivå.

Om bankerna har filialer utomlands räknas det som att de tillhör moderbanken. Om banken däremot har en dotterbank i till exempel Finland, vilket är fallet med Nordea, som har en dotterbank i Finland, är dotterbanken finsk och kommer därmed att hamna under ECB:s tillsyn. Men vi är fortfarande hemlandsmyndighet.

Det innebär att i tillsynskollegiet för Nordea, alltså det samarbetsorgan mellan tillsynsmyndigheterna i Norden och Baltikum som finns runt Nordea, kommer inte finska finansinspektionen sitta och inte estniska finansinspektionen utan i stället ECB, såsom ansvarig för dotterbanken till Nordea.

Anf. 23 SUSANNA HABY (M):

Och banker utanför EU, alltså banker från övriga världen?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det beror på exakt det som Johanna sade, var de har sitt säte respektive vad som är dotterbank och vad som är filial.

Låt mig då kommentera Johnny Skalin. Här finns en skiljelinje mellan oss. Vi satte upp ett antal kriterier som skulle gälla för att Sverige skulle kunna rösta ja respektive gå med. När det gäller att gå med sade vi också att det krävdes klarhet kring insättningsgarantier och vilket ansvar som kan läggas på svenska skattebetalare och svenska banker. Där får vi ingen klarhet förrän de andra direktiven är på plats. Därtill var inflytandefrågan väldigt central för oss.

Skalin och Sverigedemokraterna vill helt enkelt inte vara med och tycker att vi ska blockera bankunionen. Där har vi olika uppfattning. Vi tror att det skulle vara skadligt för Sverige att ha en sådan hård linje, att som ensamt land blockera euroländernas möjligheter att gå vidare. Jag tror det skulle skapa ännu mer motsättningar mellan icke-euroländer och euroländer, som vi skulle få betala ett högt pris för. Man kan naturligtvis göra olika bedömningar. Jag har full respekt för att Johnny Skalin och Sverigedemokraterna gör en annan bedömning.

Anf. 25 STAFFAN DANIELSSON (C):

Jag ska bara kort återgå till det nydanande med dubbla majoriteter. Jag grunnar lite på det. Jag tycker att det känns tryggt och stabilt om det blir dubbla majoriteter, från svensk synpunkt.

Å andra sidan skulle jag möjligen kunna tänka mig att tyskar eller fransmän känner att det är lite oroande om man är helt överens inom euroländerna och vill någonting men det blockeras av en majoritet från icke-euroländerna. Ja, så borde de tänka.

Samtidigt har vi möjlighet att lägga in veto för att förhindra att det blir något över huvud taget. Vad jag förstår på finansministern är hans bedömning att det ändå finns möjlighet till dubbla majoriteter och att man är så angelägen att man är beredd att ta detta och inte hitta andra lösningar. Jag undrar om finansministern kunde filosofera något mer kring detta.

Anf. 26 KARL SIGFRID (M):

Om man ser det här i det större EU-sammanhanget lägger kommissionen och även stora medlemsländer fram förslag som är ganska långtgående just nu. Det är, som finansministern har nämnt, den finansiella transaktionsskatten, insättningsgarantier som skulle kunna bli gemensamma och kanske ett rätt så omfattande utjämningsystem mellan EU-länder för att få den gemensamma valutan att fungera.

Jag undrar om finansministern tror att även de här frågorna kan komma att hanteras inom ramen för bankunionen eller om han tror att det kommer att bli separata institutioner som byggs upp. Kan det indirekt bli så att man tar ställning även till de här sakerna när man tar ställning till medlemskap i bankunionen?

Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M):

Staffan Danielssons resonemang illustrerar väl varför det är realistiskt att tro att vi landar på den nivån, på dubbla majoriteter.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Därför blir enkla dubbla majoriteter mellanläget. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Då blir det här, skulle jag tro, förhandlingsjämvikten. Det är den bedömning vi gör i dag.

Sedan var det Karl Sigfrids fråga. Anta att vi tar detta med euroskatt, euroobligationer, eurobudget och eurofinansdepartement. Man får nog bedöma att de flesta länder, som inte är medlemmar av euron, kommer att stå utanför det, men det är en senare fråga. Vi har inte sett förslagen. Vi vet inte hur de kommer att fungera. Vi vet inte vilka villkor som kommer att gälla.

Jag tror inte att man ska koppla ihop det med bankunionen, utan det är en serie av förslag. När det gäller några av dem kan det säkert dröja tre fyra år innan vi ser dem i konkret förslagsform, och då får vi förhålla oss till dem.

Det är klart att det finns en långsiktig risk för ett proeuropeiskt, litet, öppet land som Sverige om vi får en varaktig delning i Europeiska unionen mellan utanförländer och euroländer. Det är ett bekymmer. Vi har

Anf. 28 JACOB JOHNSON (V):

Jag förvånade om avvikande mening, och jag anmäler nu avvikande mening i enlighet med tidigare inlägg.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi hade faktiskt redan noterat den, men det är bra med tydlighet.

Jag har också en fråga. Finansministerns redovisning har gjort tydligt att det är en ganska lång förhandlingsprocess som sker stegvis, och det som nu ligger på bordet är förordningarna.

Jag har förstått att finansministern menar att det innebär politiska risker att lägga in veto mot sådana förordningar. Det är givetvis en ståndpunkt som jag delar. Men jag misstänker att ett veto i det kommande förhandlingsarbetet skulle påverka möjligheten att göra sin stämma hörd vid förhandlingsbordet. Huruvida ett land på sikt betraktar deltagande som en verklig option eller inte får, förmodar jag, också återverkningar på det inflytande man har vid förhandlingsbordet.

Hur bedömer finansministern att bilden utifrån är av Sverige? Uppfattas det som att vi tror att deltagandet är en verklig option eller inte?

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag ska säga att fram till den sista veckan har vi använt utgångspunkten konstruktiv förhandlare. Då har utgångspunkten hela tiden varit att vi naturligtvis förhandlar för att det ska bli en så bra kompromiss att även Sverige kan gå med. Sedan har vi haft ett antal oklarheter som skulle ha behövt klaras ut.

Jag tror att det är centralt att man i det här samarbetet uppfattas som en konstruktiv deltagare. Vi har gemensamt med danskar, tyskar och polacker suttit och arbetat för att det här ska bli, som vi uppfattar det, så bra som möjligt. Jag tror att alla våra partner har förståelse för att det är det vi har haft som utgångspunkt. Jag tror inte att de är förvånade över att vi nu landar i att inflytandefrågan och en del andra oklarheter gör att det nu inte är aktuellt med ett svenskt deltagande.

Sedan tror jag att om vi nu skulle inta positionen att snabbt lägga in veto – det är kanske lite slarvigt uttryckt – skulle det riskera att skapa en bild av att Sverige inte fullt ut är en konstruktiv deltagare. Det skulle kanske stärka vår position just i morgon, för man blir väldigt stark om man hotar med veto. Långsiktigt skulle det allvarligt skada Sverige, eftersom det här uppfattas som en central del av krislösningen.

Om vi hamnar i en sits där vi är tvungna att använda veto gör vi det. Det är den känslan man ska ha. Det är inte så att man går dit med en vilja att säga nej till det här, utan vi ska uppnå det vi måste när det gäller EBA. Om vi långt in på natten har uttömt alla möjligheter och bedömer att vi inte kommer längre måste vi säga: Tyvärr, vi kommer inte längre. Vi måste ta en förhandlingsomgång till.

Jag tror att vi kommer att kunna lösa det här. Då kan man naturligtvis ställa frågan: När kan Sverige uppfatta att vi har kommit så långt att det här tas framåt? Inflytandefrågan är svår att svara på. För det första vet vi inte riktigt hur det landar. För det andra handlar det om hur realistisk en

eventuell fördragsändring är, hur snart den kommer och vem som är beredd att ta i den.

Det kan öppnas möjligheter för en sådan. Jag ska säga att det som har varit vår position, likabehandling, den delar alla. Det är ingen som säger att det här är en bra lösning. Det är ingen som säger att det är naturligt att utanförländer ska ha sämre beslutanderätt än euroländer. Det är faktiskt inte det.

Många har invändningen att det är svårt att göra en fördragsändring. Och vi måste med ödmjukhet säga att vi förstår att det är svårt. Öppnas det för en fördragsändring inom 6, 12, 18 eller 24 månader av något annat skäl tror jag att man kommer att städa upp den här frågan, för egentligen är det ingen som vill ha det på det här sättet.

Jag tror att det är viktigt att Sverige uppfattas som en konstruktiv förhandlare. Jag tycker att vi har varit det. Sedan ska man säga att det finns ett antal punkter kvar där vi har lite tydligare synpunkter, artiklarna 17 och 19. Där tycker vi nog att det är naturligt att beslutsfattande om sammansättningen av panelen respektive val av inte bara ordförande utan också vice ordförande borde ligga på Ekofin.

Där kommer vi naturligtvis att ha mindre inflytande när det blir tydligt att vi inte tänker gå med i första varvet, utan vi kommer nu att få lägga vår tyngdpunkt på EBA. Vi kommer att kunna framföra de andra sakerna. Men om vi inte tänker vara med är det klart att benägenheten att lyssna på oss fullt ut blir mindre; det gäller hur arbetet ska läggas upp, hur tillsynen ska gå till och vilka gränser man ska dra. Då får man givetvis skruva ned tonläget lite grann beträffande de kraven.

Nu är vår bedömning att huvudfokus är på EBA-regeln.

Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, finansministern! Jag hade inte tänkt att jag skulle säga någonting. Vi har ju tröskat den här frågan ganska många gånger. Men jag har en fundering.

Vi tycker att vi har en bra banktillsyn. Vi tycker att vi har fungerande banker och så vidare. Vi ser kanske inte riktigt det här behovet. Men naturligtvis är det så att de andra nu vill inrätta en banktillsyn som gör att det blir ordning och reda. Vissa banker, kanske framför allt i södra Europa, uppfattar jag det som, har faktiskt behov av att få en ökad tillsyn och strukturering.

Det är svårt att säga emot att andra vill göra någonting som vi själva tycker har fungerat hos oss. Men nu dras vi in på ett eller annat sätt.

Det jag har suttit och funderat på är detta med konkurrens. Det finns väldigt många banker. Det görs rating av banker, deras kreditvärdighet och så vidare. Kan det bli olika konkurrensförhållanden om vi står utanför och andra är med? Kommer det att viktas olika, utifrån sett, i den internationella konkurrensen? Vi vill ju ha en internationell reglering där alla sköter sig bättre, men om inte alla deltar på samma villkor undrar jag: Blir det någon skillnad i konkurrensförhållanden mellan banker?

Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det finns lite olika syn på hur man ska förhålla sig till den finansiella sektorn mellan länderna. Det finns några länder, som Sverige, som anser

att höga kapitaltäckningskrav, tuff tillsyn och strama regler är en förutsättning. Vår bedömning är att delar av den kris vi har beror på det.

Det är en avvägningsfråga. Man kan göra bedömningen att det allra mest centrala är att vi snabbt får i gång kreditgivningen och att det är så avgörande att man får ta det lite mjukare med kapitaltäckning och allt det andra svåra och besvärliga.

I Sverige har vi en kredit tillväxt på ungefär 4 procent. Vi vill inte att den går upp. Några euroländer har kraftigt fallande kreditgivning, alltså negativa tillväxttal. Är man i den sitsen är det förståeligt att man har en annan avvägning i de här frågorna. Det finns ett antal länder som är mjukare, om jag får formulera det så, i bankfrågorna än Sverige. Det återspeglar lite olika syn.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Allt handlar om avvägningar. Man ska ha respekt för att den position man har påverkar. Vi har banker som lånar billigt, har stark kapitaltäckning och relativt starka ägare och uppfyller de flesta av kraven. Det är klart att det är lättare för oss att paradera runt och säga att det är bra att man är stram än för dem som av olika skäl har en tuffare sits. Det får man ha respekt för.

Jag tror att ECB kommer att bli en skarp, bra och tydlig tillsynsmyndighet. De är oberoende så de kommer inte att väga in politiska eller nationella hänsyn, får man anta. Vi hoppas att det blir bra. Det är viktigt för Sverige att det blir bra, oavsett om vi är med eller inte.

När det gäller konkurrensförhållandena är vår bedömning att svenska banker i dag har en så pass stark ställning att vi, om vi står utanför, inte kommer att ha någon avgörande konkurrensackdel när de ska finansiera sig. Vi måste ha insikten att vi är små och bräckliga i en rätt brutal värld. Det är den realitet vi befinner oss i. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Vi har noterat avvikande meningar från såväl Vänsterpartiet som Sverigedemokraterna.

Med det tackar vi finansministern och önskar lycka till.

2012/13:15
11 december

Innehållsförteckning

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M).....	1
Anf. 5 TOMMY WAIDELICH (S).....	4
Anf. 6 Finansminister ANDERS BORG (M).....	4
Anf. 7 TOMMY WAIDELICH (S).....	4
Anf. 8 Finansminister ANDERS BORG (M).....	4
Anf. 9 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	5
Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (M).....	5
Anf. 11 BO BERNHARDSSON (S).....	6
Anf. 12 JACOB JOHNSON (V)	6
Anf. 13 Finansminister ANDERS BORG (M).....	7
Anf. 14 JACOB JOHNSON (V)	8
Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (M).....	8
Anf. 16 STAFFAN DANIELSSON (C).....	8
Anf. 17 MARIE GRANLUND (S).....	8
Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M).....	9
Anf. 19 SUSANNA HABY (M)	10
Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD)	10
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M).....	10
Anf. 22 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	11
Anf. 23 SUSANNA HABY (M)	11
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M).....	11
Anf. 25 STAFFAN DANIELSSON (C).....	12
Anf. 26 KARL SIGFRID (M)	12
Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M).....	12
Anf. 28 JACOB JOHNSON (V)	13
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M).....	13
Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	14
Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (M).....	14
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	15